

Vytvoření souborů nástrojů určených ke zjišťování potřeb regionálního školství

Výsledky šetření ve skupině STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU

Konečný uživatel výsledků: **Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy České republiky**
Karmelitská 529/5, 118 00 Malá Strana

Název projektu: Vytvoření souborů nástrojů určených ke zjišťování potřeb regionálního školství

Číslo projektu: TIRMSMT015MT06

Řešitel projektu:

PAQ - Prokop Analysis and Quantitative Research, s.r.o., Vršovická 817/5, 10100 Praha

STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú., Španělská 1073/10, 12000 Praha

Doba řešení: 15. 7. 2022 – 31. 3. 2023

Informace o autorském týmu:

Ing. Kateřina Duspivová, Ph.D.

Bc. Klára Zajíčková

PhDr. Sarah Komarová, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Karel Gargulák

PhDr. Václav Korbel, Ph.D.

Mgr. Jitka Uhrová

Mgr. Jan Zeman

Mgr. Michal Kunc

Mgr. Blanka Vaculík Pravdová, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Daniel Prokop, Ph.D.

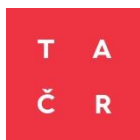
PhDr. Martin Buchtík, Ph.D.

Mgr. Jaromír Mazák, Ph.D.

Další informace o projektu (cíle projektu):

„Příprava návrhu designu administrativně nenáročného dotazníkového šetření, které bude sloužit jako komplexní nástroj sběru potřeb škol a vybraných školských zařízení. Zjištění budou sloužit k podpoře implementace strategických dokumentů (Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ a jejího implementačního dokumentu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (DZ ČR) včetně Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy krajů (DZ v krajích)) a následně také k evaluaci této implementace. Národní aktéři (MŠMT a jemu podřízené organizace a ČŠI) společně s regionálními aktéry (územními samosprávami) vzdělávací politiky tak získají komplexní přehled potřeb škol a zpětnovazební nástroj pro vyhodnocení. Dílčími cíli jsou: provedení pilotáže a samotného šetření na základě připravených dotazníků a také příprava nástroje generujícího reprezentativní vzorky na krajské i celostátní úrovni pro různé druhy a typy škol a vybraná školská zařízení.“

Program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA2 byl schválen usnesením vlády České republiky č. 278 ze dne 30. 3. 2016 a je zaměřen na podporu aplikovaného výzkumu a inovací pro potřeby orgánů státní správy. Poskytovatelem finančních prostředků je Technologická agentura ČR.

Obsah

SEZNAM OBRÁZKŮ	4
MANAŽERSKÉ SHRUTÍ	5
ÚVOD	8
1 VÝSLEDKY ŠETŘENÍ VE SKUPINĚ STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU.....	9
1.1 KOMPLEXNÍ ROZVOJ ŽÁKŮ A ROLE SVČ V TÉTO OBLASTI.....	10
1.2 SPOLUPRÁCE SVČ SE ŠKOLAMI A DALŠÍMI SUBJEKTY	13
1.3 CÍLOVÉ SKUPINY A ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	19
1.4 VLIV NOVÉHO SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ NA AKTIVITY SVČ	28
1.5 ANALÝZA VÝSLEDKŮ PODLE KRAJŮ	29
2 DALŠÍ NÁMĚTY A POTŘEBY STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU	30
PŘÍLOHA – METODOLOGIE ŠETŘENÍ VE SKUPINĚ SVČ.....	32

Seznam obrázků

Obrázek 1.1: Míra response v rámci šetření středisek volného času	9
Obrázek 1.2: Postoje SVČ k výroku „ZUŠ a SVČ toho mohou školám mnoho nabídnout a pomoci jim s nastartováním modernizace výuky.“	10
Obrázek 1.3: Postoje SVČ k výroku „ZUŠ a SVČ mají velký potenciál pro snižování nerovností mezi žáky a kompenzaci sociálního či kulturního znevýhodnění dětí a žáků.“	10
Obrázek 1.4: Postoje SVČ k výroku „V ZUŠ a SVČ by se měli vzdělávat všichni žáci bez ohledu na jejich nadání a znevýhodnění.“	11
Obrázek 1.5: Aspekty komplexního rozvoje žáků, které se daří SVČ úspěšně realizovat	12
Obrázek 1.6: Zájem SVČ o spolupráci s vybranými subjekty	13
Obrázek 1.7: Oblasti spolupráce SVČ s mateřskými, základními a středními školami	14
Obrázek 1.8: Zájem škol o know-how a materiály středisek volného času	15
Obrázek 1.9: Snaha středisek volného času o zohlednění RVP a ŠVP v rámci předškolního, základního a středního vzdělávání při přípravě obsahu kroužků a kurzů	15
Obrázek 1.10: Překážky v propojování uměleckého a formálního vzdělávání z pohledu SVČ	17
Obrázek 1.11: Forma podpory nezbytná pro zlepšení spolupráce mezi SVČ a školami	18
Obrázek 1.12: Preferovaná forma předávání know-how a výstupů podle SVČ	19
Obrázek 1.13: Cílové skupiny, na něž se zaměřují SVČ	20
Obrázek 1.14: Zkušenosti SVČ se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	21
Obrázek 1.15: Připravenost SVČ na vzdělávání zrakově postižených žáků	21
Obrázek 1.16: Připravenost SVČ na vzdělávání sluchově postižených žáků	22
Obrázek 1.17: Připravenost SVČ na vzdělávání tělesně postižených žáků	22
Obrázek 1.18: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchami komunikačních schopností (vadami řeči)	22
Obrázek 1.19: Připravenost SVČ na vzdělávání mentálně postižených žáků	23
Obrázek 1.20: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra	23
Obrázek 1.21: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení	23
Obrázek 1.22: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchami chování	24
Obrázek 1.23: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků se zdravotním oslabením nebo dlouhodobou nemocí	24
Obrázek 1.24: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou	24
Obrázek 1.25: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků ze znevýhodněného rodinného prostředí ..	25
Obrázek 1.26: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků z cizojazyčného prostředí	25
Obrázek 1.27: Připravenost SVČ na vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků	25
Obrázek 1.28: Zájem SVČ o metodickou podporu zaměřenou na oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	26
Obrázek 1.29: Spolupráce SVČ s vybranými subjekty na zajištění finančních prostředků pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí	27
Obrázek 1.30: Zájem SVČ o zřizování otevřených klubů	28
Obrázek 1.31: Vliv nového systému financování na aktivity SVČ	29

Manažerské shrnutí

CÍLE ŠETŘENÍ

Šetření ve skupině středisek volného času se soustředilo na zmapování **potřeb a bariér** v oblastech souvisejících s **komplexním rozvojem žáka, propojováním formálního, uměleckého, zájmového a neformálního vzdělávání, vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a novým systémem financování**. Dotazníkového šetření se aktivně zúčastnilo 233 středisek volného času (69 % všech středisek), díky čemuž bylo možné identifikovat překážky bránící střediskům volného času v úspěšné realizaci těchto oblastí. Následující části shrnují hlavní poznatky ze šetření mezi středisky volného času. Zároveň jsou zde doplněna související doporučení formulovaná především na základě bariér a potřeb, které střediska volného času uváděla v rámci šetření.

KOMPLEXNÍ ROZVOJ ŽÁKŮ A ROLE SVČ V TÉTO OBLASTI

Střediska volného času sama sebe vnímají jako **inkluzivní prostředí**, kde by se měli **vzdělávat všichni žáci bez ohledu na jejich nadání a znevýhodnění**. Současně se jejich ředitelé a ředitelky domnívají, že toho mohou školám mnoho nabídnout a pomoci jim s nastartováním modernizace výuky. Výše uvedené se potvrdilo i v rámci identifikace silných stránek v oblasti komplexního rozvoje žáků. Střediska volného času se považují za velmi úspěšná **v rozvoji kreativity a tvořivosti a v důrazu na individualitu dítěte**. Velká pozornost je dle deklarací jejich vedení věnována i **rozvoji pohybových aktivit, podpoře vzájemné komunikace a spolupráce** či **prevenci** (ať už ve smyslu primární prevence, tak ve smyslu pozitivního trávení volného času). Střediska volného času hrají významnou roli i v oblasti **snížování nerovností** mezi žáky. Pro další rozvoj v této oblasti je proto důležité soustředit se na možnosti, jak **zkušenosti středisek volného času adekvátně zprostředkovat dalším aktérům**.

SPOLUPRÁCE SVČ SE ŠKOLAMI A DALŠÍMI SUBJEKTY

Střediska volného času se dle tvrzení jejich vedení nejčastěji orientují na **spolupráci s mateřskými a základními školami** či s **ostatními středisky volného času**. **Nevyužitý potenciál** byl zaznamenán z hlediska spolupráce středisek volného času a **středních škol**. Vysoký zájem o rozvoj spolupráce byl zaznamenán také v případě paměťových institucí, vysokých škol, vyšších odborných škol a konzervatoří. Rozsah již probíhající spolupráce se různí podle druhů škol. Většina středisek volného času dle jejich ředitelů a ředitelky nabízí své aktivity (aktivně či pasivně) zejména v mateřských a základních školách, **společně pořádají různé akce, věnují se nastavování nabídky kroužků** a realizují **projektovou či jinou výuku**. Nevyužitý potenciál z hlediska spolupráce

středisek volného času se školami je zejména v oblasti společných **mezinárodních projektů a uznávání vzdělávacích výstupů/výsledků** ze strany jmenovaných škol.

Většina ředitelů a ředitelky středisek volného času se domnívá, že **může být jejich středisko inspirací pro školy**. Tomu odpovídá relativně vysoký **zájem škol o know-how** středisek volného času v oblasti metod a forem výuky či o **materiály a pomůcky** používané těmito středisky. V současné době tak dochází k rozvoji spolupráce středisek volného času se školami, nicméně tento rozvoj je spíše spontánní. V tomto ohledu by bylo vhodné **oblast spolupráce napříč vzdělávací soustavou systematicky podporovat**, ať už z hlediska finančního či metodického (viz dále).

Jako hlavní překážky bránící většímu rozvoji spolupráce s ostatními školami identifikují ředitelé a ředitelky středisek volného času **nedostatečnou finanční podporu** této oblasti a **nedostatečné časové kapacity**. Bariéry však spatřují i na straně státu v podobě **nedostatečné politické a společenské podpory** této oblasti či na straně škol (ať už v oblasti koordinace, komunikace či neochoty měnit zažité způsoby výuky a práce s dětmi). Střediska volného času vnímají jako klíčová opatření nezbytná pro **zlepšení situace zejména navýšení finanční podpory této oblasti, navýšení personálních kapacit středisek, další vzdělávání pracovníků středisek, posílení metodické podpory všech aktérů a vytváření platform pro otevřené sdílení zkušeností**. V tomto případě je však nezbytné soustředit pozornost **na obě strany** případné spolupráce (tzn. střediska volného času i školy).

PREFEROVANÉ FORMY PŘEDÁVÁNÍ INFORMACÍ

Preferovanými formami předávání informací ze strany MŠMT jsou z pohledu ředitelů a ředitelky středisek volného času participující na šetření online školení, webináře, tematické semináře a edukační videa (tedy nikoliv materiály ve statické, textové podobě). V tomto ohledu je tedy zásadní **soustředit se nadále na atraktivní formu předávání informací**, systematickou komunikaci jejich existence vůči širšímu publiku a současně **vyhrazení kapacit pro aktivní komunikaci se středisky volného času**. Kritizované **statické výstupy** je nutné **převést do interaktivní podoby**, která by uživateli umožňovala snadný pohyb mezi tématy dle individuální potřeby. Zároveň by měl být kladen velký **důraz na praktickou stránku** (např. ve smyslu zprostředkování příkladů z praxe).

CÍLOVÉ SKUPINY A ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Všichni ředitelé a ředitelky středisek volného času, kteří participovali na šetření uvedli, že jejich střediska zaměřují svou pozornost **primárně na cílové skupiny v podobě žáků základních a středních škol a děti v předškolním věku**, více než polovina středisek volného času vzdělává i **dospělou populaci**. Připravenost středisek volného času na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami závisí po materiální i technické

stránce na typu znevýhodnění. Obecně lze říci, že **nejnižší úroveň připravenosti** identifikovala střediska volného času **z hlediska vzdělávání žáků se zrakovým, sluchovým či tělesným postižením**. Ve skupině sociálně znevýhodněných žáků byla zjištěna nižší míra připravenosti na vzdělávání žáků z cizojazyčného prostředí. Nižší připravenost je patrná také u skupiny **nadaných a mimořádně nadaných žáků**.

Většina ředitelů a ředitelek středisek volného času tvrdí, že spolupracuje s alespoň jedním externím subjektem na zajištění finančních prostředků na úhradu ceny kroužků, kurzů či táborů dětem ze socio-ekonomicky znevýhodněného prostředí. Nejčastěji je tato spolupráce podle respondentů realizována s obcemi či zdravotními pojišťovnami. V tomto případě je patrná **velká snaha** středisek volného času o **zajištění neformálního vzdělávání dětem ze znevýhodněného prostředí**, což by mělo sloužit jako zdroj **inspirace pro ostatní aktéry**. Výše uvedené potvrzuje i zájem vedení středisek volného času týkající se provozování otevřených klubů – **35 % středisek volného času již otevřené kluby zřizuje a 25 % středisek by je v budoucnu rádo zřizovalo**.

NOVÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ

Nový systém financování pocitově zásadně ovlivnil chod 47 % středisek volného času, dalších 46 % středisek očekává dopady nového financování na svůj chod v budoucnu. Pouze 6 % ředitelů a ředitelek středisek volného času hodnotí nový systém financování jako neutrální. Zástupci vedení středisek volného času obecně vyjádřili nespokojenost s reformou a zklamání z **nedostatečné komunikace ze strany MŠMT. Aktuální situace je demotivující** jak z pohledu ředitelů, tak vybraných pedagogů. Některá střediska volného času doporučují **dočasné pozastavení reformy** financování, **otevření diskuse** se všemi aktéry a po náležitém vyhodnocení dopadů případných změn v reformě (s upravenými parametry) pokračovat. I v tomto případě je proto nutné znovu upozornit na **nezbytnost otevřené a včasné komunikace** se všemi zúčastněnými aktéry.

Úvod

Hlavním cílem projektu „Vytvoření souborů nástrojů určených ke zjišťování potřeb regionálního školství“ bylo získat relevantní a věrohodné informace o potřebách škol a školských zařízení v souvislosti s implementací národních strategických dokumentů, zejména Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ (dále jen „S2030+“) a jejího implementačního dokumentu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (dále jen „DZ ČR“), včetně Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy krajů (dále jen „DZ v krajích“). Výsledky budou využívat aktéři na národní i regionální úrovni pro identifikaci potřeb škol a školských zařízení ve vazbě na tvorbu příslušných opatření, zároveň mohou tyto výsledky následně využít i pro evaluaci implementace zmíněných strategických dokumentů.

Výzkumný design projektu byl navržen tak, aby bylo dosaženo hlavního cíle projektu v nejvyšší možné kvalitě při současném respektování požadavku na minimální administrativní zátěž respondentů. Výzkumný design kombinuje kvantitativní i kvalitativní metodologické přístupy, a umožňuje tak dosáhnout výrazného synergického efektu. K celistvosti výzkumného designu přispělo i zapojení různých aktérů ve vybraných fázích výzkumu, díky čemuž bylo možné postihnout dynamiku sledované oblasti a větší množství oborových perspektiv. Výzkumný design důsledně dodržuje požadavek na administrativní nenáročnost šetření škol a školských zařízení, přičemž důraz na minimalizaci administrativní náročnosti byl zohledněn u všech aktérů (tzn. u MŠMT jako konečného uživatele výsledků, respondentů šetření i uživatelů výsledků).

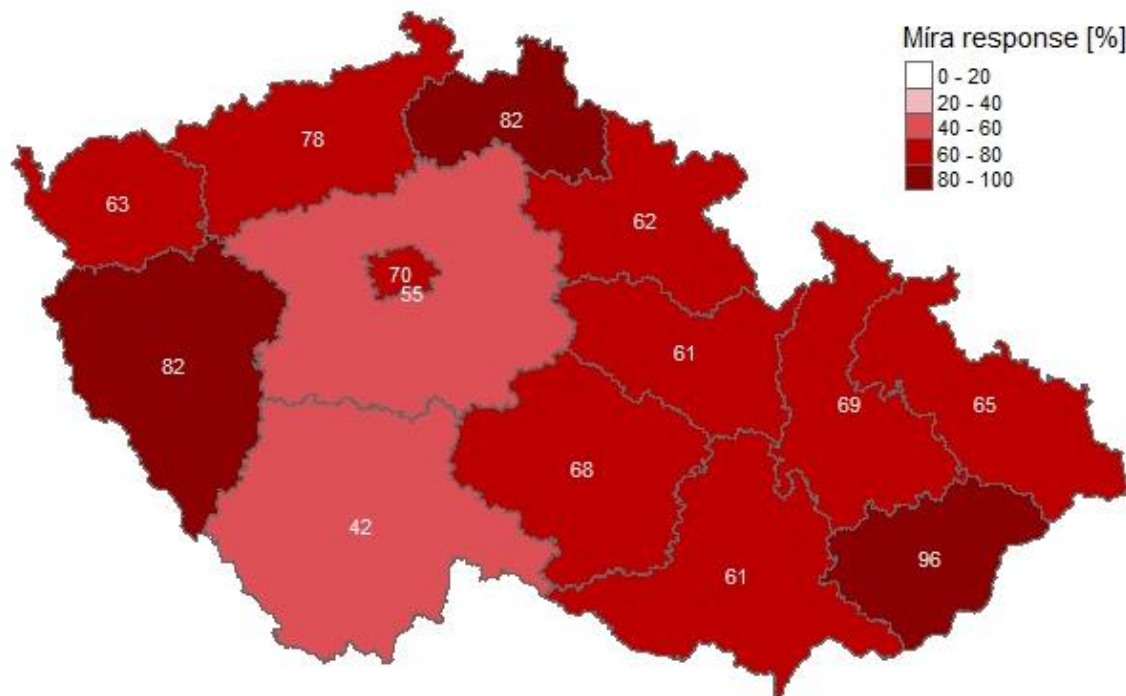
Výzkum je možné rozdělit do několika na sebe navazujících, ale zároveň vzájemně propojených fází. První fáze výzkumu byla věnována získání komplexních informací o zkoumané oblasti, přičemž byl velký důraz kladen na sekundární analýzu především kvantitativních zdrojů a šetření, dále pak na kvalitativní metodologické přístupy. Výsledky získané v rámci první fáze výzkumu byly klíčovým vstupem do druhé fáze, v níž byla majoritní pozornost věnována dotazníkovému šetření v populaci škol a školských zařízení. Třetí fáze výzkumu byla zaměřena na analýzu dat z dotazníkových šetření na úrovni ČR i jednotlivých krajů a tvorbu interaktivního nástroje pro generování reprezentativních výběrových souborů. Výsledky všech fází výzkumu byly promítnuty do souboru doporučení a návrhu opatření v oblasti zjišťování potřeb škol a školských zařízení. **Všechny výše uvedené výsledky projektu i jednotlivá doporučení jsou podrobně popsány v souhrnné závěrečné zprávě. V této dílčí zprávě jsou uvedeny pro lepší přehlednost výsledky ze šetření ve skupině středisek volného času.**

1 Výsledky šetření ve skupině středisek volného času

Hlavním cílem šetření ve skupině středisek volného času bylo identifikovat **potřeby a bariéry**, které střediska volného času vnímají v oblastech souvisejících s **komplexním rozvojem žáka, propojování formálního, uměleckého, zájmového a neformálního vzdělávání a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**. Účelem tohoto šetření nebylo – s ohledem na jeho maximální možný rozsah – popsat komplexně problematiku v dané oblasti, ale **doplnit** již stávající datové zdroje o **chybějící informace** anebo pomoci lépe **nasměrovat navazující**, úžeji zaměřenou **výzkumnou činnost MŠMT** či dalších institucí. Nedílnou součástí dotazníku byla i otevřená otázka, v rámci níž mohli respondenti uvést další podněty a náměty, které souvisí s naplňováním vzdělávacích cílů a měla by na ně být rovněž zaměřena pozornost (viz kapitola 2).

Šetření ve skupině středisek volného času probíhalo na přelomu listopadu a prosince 2022. V rámci tohoto šetření vyplnilo dotazník **233 středisek volného času**, a bylo tak dosaženo míry response ve výši **69 %**. Strukturu odpovědí podle krajů České republiky ukazuje Obrázek 1.1.

Obrázek 1.1: Míra response v rámci šetření středisek volného času

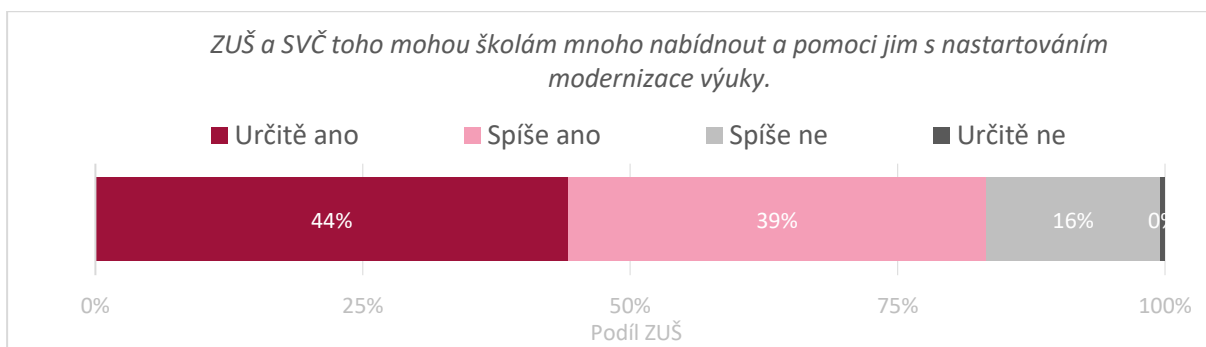

Zdroj: Vlastní zpracování.

1.1 Komplexní rozvoj žáků a role SVČ v této oblasti

Podobně jako u základních uměleckých škol byly i v případě středisek volného času zjišťovány názory jejich vedení na roli těchto zařízení ve vzdělávacím systému (viz následující obrázky). Střediska volného času (92 %) se v rámci sebehodnocení etablovala jako inkluzivní prostředí, kde by se měli **vzdělávat všichni žáci bez ohledu na jejich nadání a znevýhodnění**. Drtivá většina středisek volného času (83 %) se domnívá, že **mohou mnoho nabídnout ostatním školám a pomoci jim s nastartováním modernizace výuky**. Velmi významnou roli hrají střediska volného času i v oblasti **snižování nerovností** mezi žáky a kompenzace sociálního či kulturního znevýhodnění (97 % středisek volného času).

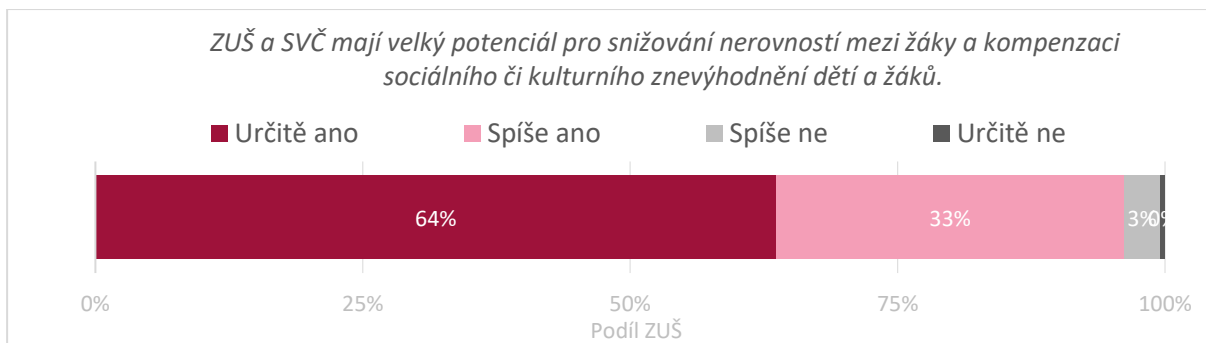
Obrázek 1.2: Postoje SVČ k výroku „ZUŠ a SVČ toho mohou školám mnoho nabídnout a pomoci jim s nastartováním modernizace výuky.“

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jaká je podle Vašeho názoru role zájmového a uměleckého vzdělávání? Označte u jednotlivých výroků míru svého souhlasu či nesouhlasu.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

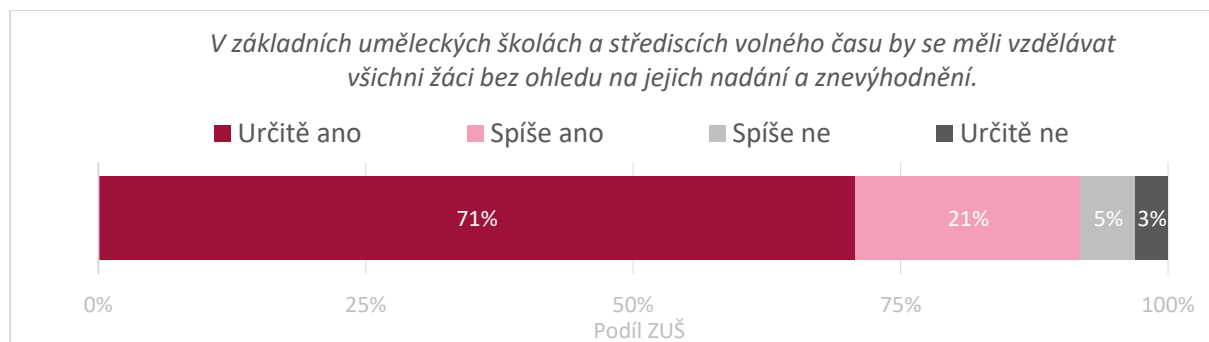
Obrázek 1.3: Postoje SVČ k výroku „ZUŠ a SVČ mají velký potenciál pro snižování nerovností mezi žáky a kompenzaci sociálního či kulturního znevýhodnění dětí a žáků.“

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jaká je podle Vašeho názoru role zájmového a uměleckého vzdělávání? Označte u jednotlivých výroků míru svého souhlasu či nesouhlasu.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 1.4: Postoje SVČ k výroku „V ZUŠ a SVČ by se měli vzdělávat všichni žáci bez ohledu na jejich nadání a znevýhodnění.“

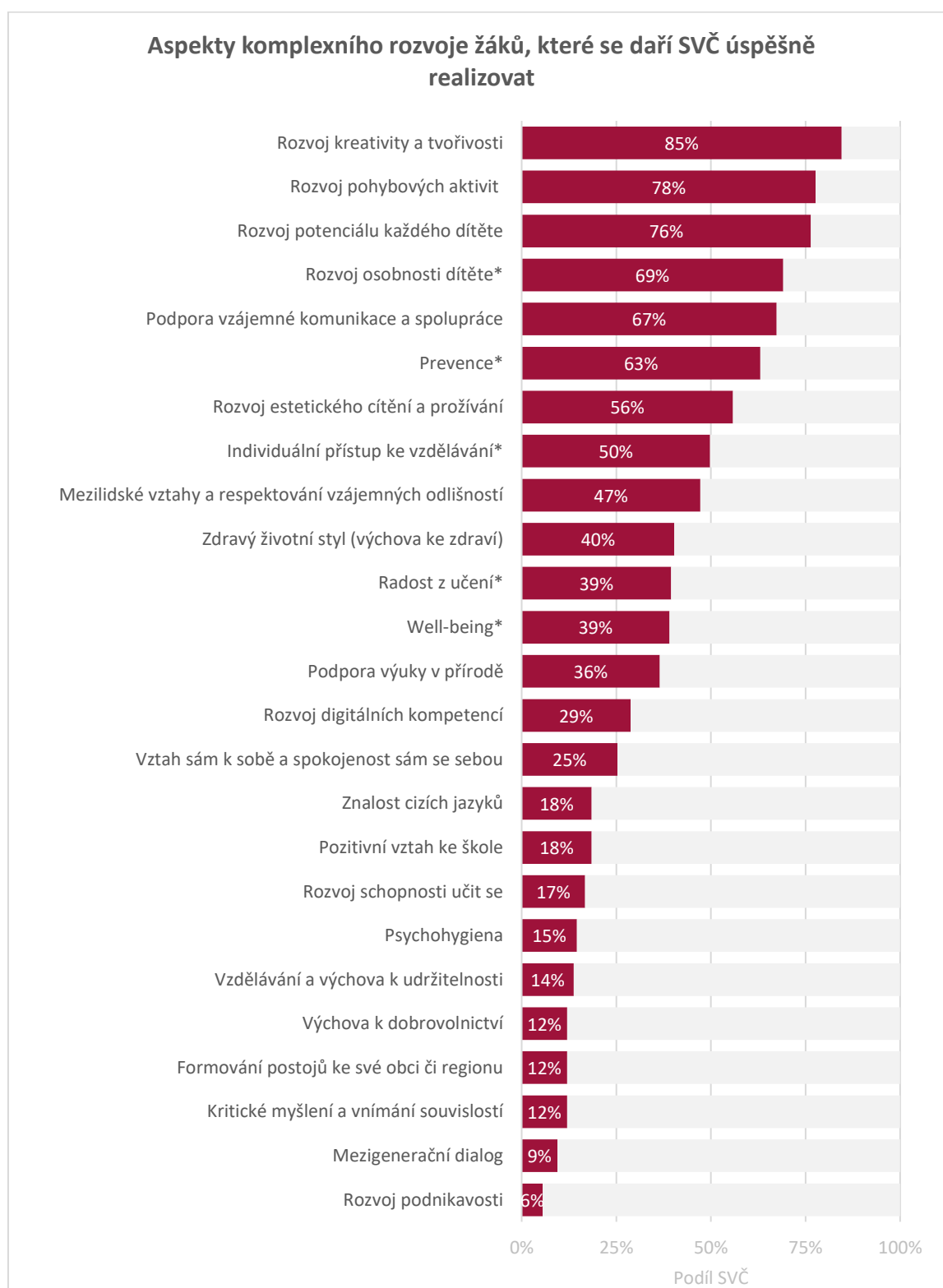

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jaká je podle Vašeho názoru role zájmového a uměleckého vzdělávání? Označte u jednotlivých výroků míru svého souhlasu či nesouhlasu.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Zacílení na rozvoj potenciálu každého dítěte je u středisek volného času patrné i z pomyslného žebříčku aspektů komplexního rozvoje žáka, které se daří těmto subjektům úspěšně rozvíjet (viz Obrázek 1.5). Střediska volného času disponují obecně širokým spektrem aktivit, čemuž odpovídá i struktura jednotlivých aspektů komplexního rozvoje žáka. Střediska volného času jsou – podobně jako základní umělecké školy – **silná v rozvoji kreativity a tvořivosti a v důrazu na individualitu dítěte**. Velký důraz je však kladen i na **rozvoj pohybových aktivit, podporu vzájemné komunikace a spolupráce** či na **prevenci** (ať už ve smyslu primární prevence, tak ve smyslu pozitivního trávení volného času). Z hlediska sdílení zkušeností s ostatními aktéry v oblasti vzdělávání tak hrají střediska volného času nezastupitelnou roli.

Obrázek 1.5: Aspekty komplexního rozvoje žáků, které se daří SVČ úspěšně realizovat

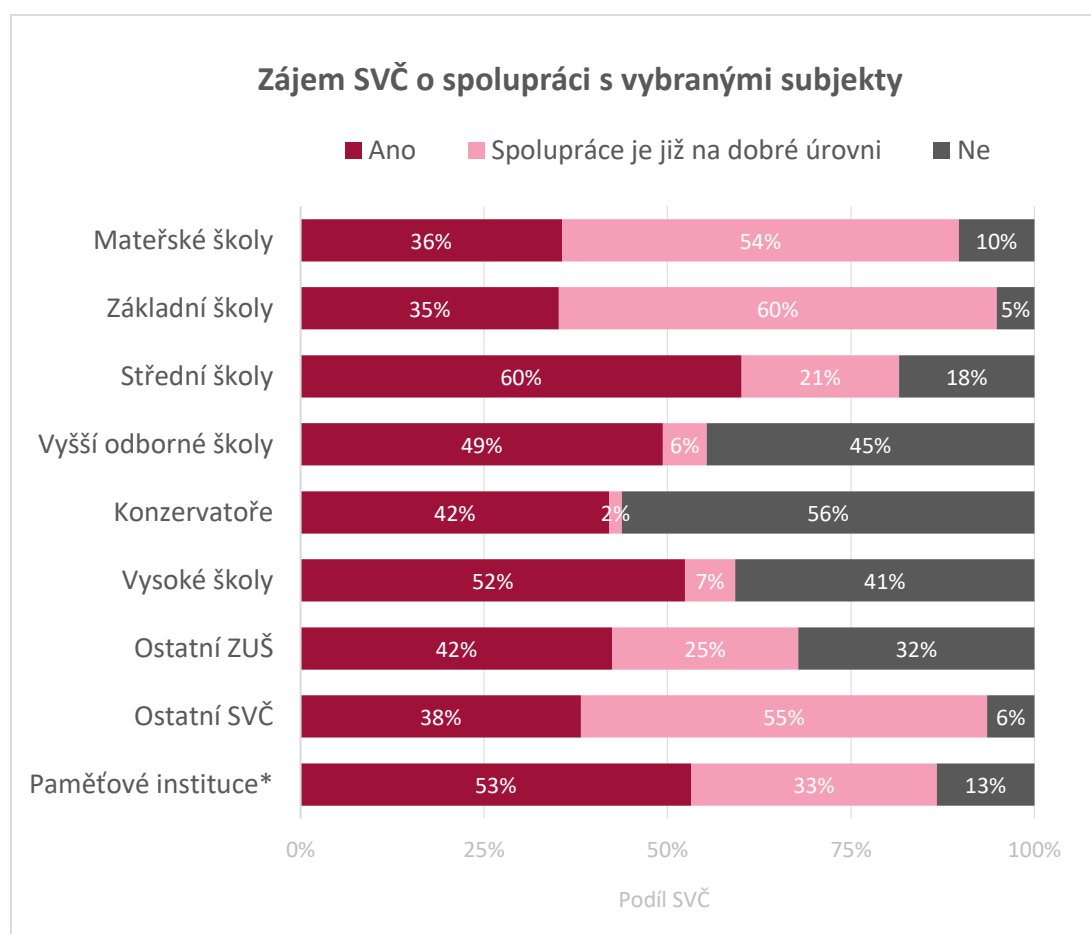
Pozn.: Odpovědi na otázku „Které aspekty související s komplexním rozvojem žáka se Vaší škole/školskému zařízení daří podle Vás úspěšně realizovat? Označte prosím maximálně 10 oblastí.“. * Kompletní znění odpovědí je uvedeno v Příloze 3. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

1.2 Spolupráce SVC se školami a dalšími subjekty

Střediska volného času spolupracují obvykle se školami (přičemž se primárně orientují na mateřské a základní školy), standardem je i spolupráce s ostatními středisky volného času (viz Obrázek 1.6). Spolupráci s mateřskými a základními školami i s ostatními středisky volného času je na dobré úrovni podle více než poloviny středisek. Nevyužitý potenciál spolupráce je patrný zejména u středních škol, se kterými by spolupráci rádo rozvíjelo 60 % středisek volného času. Vysoký zájem o větší spolupráci projevily střediska volného času i u paměťových institucí (53 % středisek volného času), vysokých škol (52 %), vyšších odborných škol (49 %), konzervatoří a základních uměleckých škol (po 42 %).

Obrázek 1.6: Zájem SVC o spolupráci s vybranými subjekty

Pozn.: Odpovědi na otázku „Měli byste zájem o větší spolupráci s vybranými subjekty z hlediska propojování neformálního (uměleckého a zájmového) a formálního vzdělávání? Označte prosím všechny typy subjektů, s nimiž byste chtěli rozvíjet spolupráci.“ * Kompletní znění odpovědí je uvedeno v Příloze 3. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Rozsah spolupráce mezi středisky volného času a školami se liší podle druhů či typů škol (viz Obrázek 1.7). **Drtivá většina středisek volného času nabízí své aktivity** (zejména v pasivní formě) primárně **v mateřských a základních školách**, necelá polovina potom i ve školách středních. Mezi obvyklé oblasti spolupráce patří dále **pořádání společných programů a akcí** (64 % středisek volného času ve spolupráci s mateřskými školami a 81 % ve spolupráci se základními školami), spolupráce z hlediska **nastavování nabídky kroužků** a kurzů (48 % středisek volného času ve spolupráci s mateřskými školami a 71 % ve spolupráci se základními školami) a v neposlední řadě i **společná projektová či jiná výuka** (43 % středisek volného času ve spolupráci s mateřskými školami a 61 % ve spolupráci se základními školami). 87 % středisek volného času uvádí rovněž jako jednu z forem spoluprací se základními školami i **sdílené využívání prostor a sportovišť**.

Nevyužitý potenciál z hlediska spolupráce středisek volného času s mateřskými, základními a středními školami je zejména v oblasti **společných mezinárodních projektů a uznávání vzdělávacích výstupů/výsledků** ze strany jmenovaných škol.

Obrázek 1.7: Oblasti spolupráce SVC s mateřskými, základními a středními školami

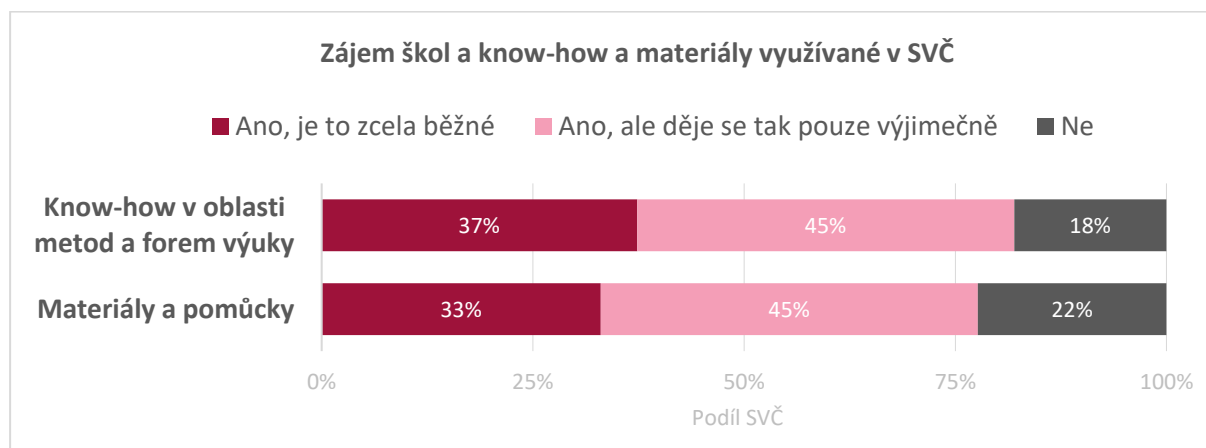
Oblasti spolupráce SVC se školami	Spolupráce SVC s daným druhem škol:			
	Mateřské školy	Základní školy	Střední školy	Se žádnou školou
Nabídka aktivit SVC ve školách	84%	94%	46%	2%
Společné programy a akce	64%	81%	33%	13%
Aktivní představení aktivit SVC žákům	52%	78%	25%	17%
Nastavování nabídky kroužků/kurzů/programů/oborů	48%	71%	28%	22%
Společná projektová či jiná výuka	43%	61%	20%	31%
Sdílené využívání prostor a sportovišť (vč. vybavení)	36%	87%	36%	8%
Podpora vrstevnického učení	18%	35%	15%	58%
Další rozvoj talentů identifikovaných ve školách	14%	51%	21%	44%
Uznávání vzdělávacích výstupů/výsledků SVC na školách	5%	22%	16%	70%
Společné mezinárodní projekty, mobility	5%	15%	9%	80%

Pozn.: Odpovědi na otázku „Měli byste zájem o větší spolupráci s vybranými subjekty z hlediska propojování neformálního (uměleckého a zájmového) a formálního vzdělávání? Označte prosím všechny typy subjektů, s nimiž byste chtěli rozvíjet spolupráci.“ N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Drtivá většina středisek volného času (83 %) se domnívá, že mohou ostatním školám mnoho nabídnout a pomoci jim s nastartováním modernizace výuky. Výsledky šetření ukazují, že **zájem ze strany škol o know-how** v oblasti metod a forem výuky zaznamenalo 82 % středisek volného času, **běžně** se tak však děje v případě **37 %** těchto zařízení (viz Obrázek 1.8). Zájem o **materiály a pomůcky** používané středisky volného času projevily školy v 78 % případů, běžně se tak však děje u **33 % středisek volného času**. Spolupráce mezi středisky volného času a školami je tak v tomto ohledu rozvinutější než v případě základních uměleckých škol.

Obrázek 1.8: Zájem škol o know-how a materiály středisek volného času

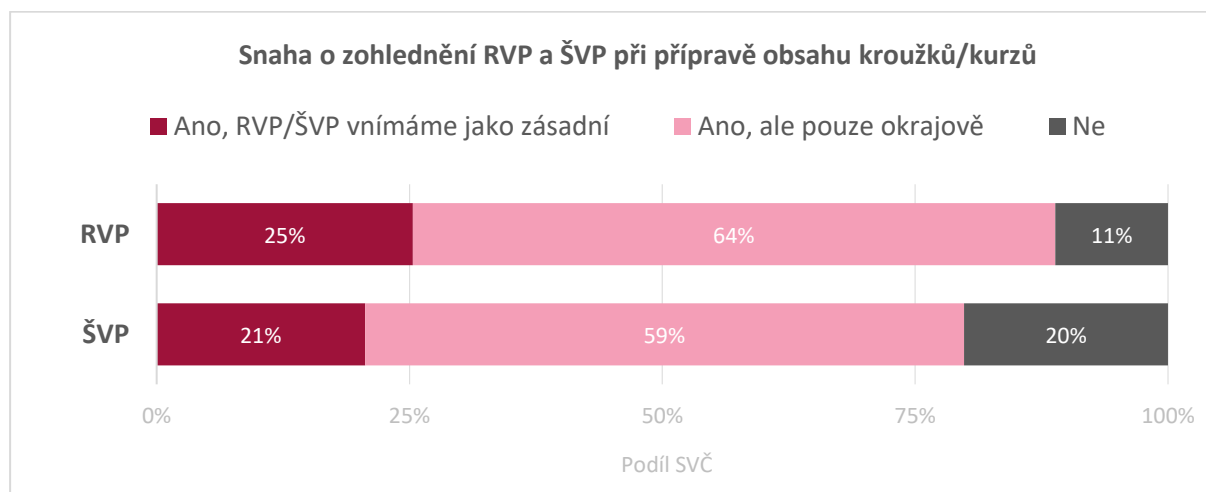

Pozn.: Odpovědi na otázku „Mají školy (mateřské, základní, střední) zájem o Vaše know-how v oblasti metod a forem výuky, které využíváte ve Vaší instituci? Mají běžné školy zájem o materiály a pomůcky, které používáte v rámci výuky ve Vaší instituci?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Střediska volného času jsou obecně zvyklá pracovat s rámcovými vzdělávacími programy na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání (89 % středisek) **či se školními vzdělávacími programy** škol, které navštěvují účastníci jejich kroužků (80 % středisek, viz Obrázek 1.9). Jak však poukazuje následující část, nelze tyto programy plně zohlednit při obsahovém vymezení kroužků/kurzů z několika relevantních důvodů (viz níže).

Obrázek 1.9: Snaha středisek volného času o zohlednění RVP a ŠVP v rámci předškolního, základního a středního vzdělávání při přípravě obsahu kroužků a kurzů

Pozn.: Odpovědi na otázky „Snažíte se při přípravě obsahu Vašich kroužků/kurzů zohledňovat i rámcové vzdělávací programy na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání?“ a „Snažíte se při přípravě obsahu Vašich kroužků/kurzů zohledňovat i školní vzdělávací programy škol, které navštěvují účastníci Vašich kroužků/kurzů?“. N=233.

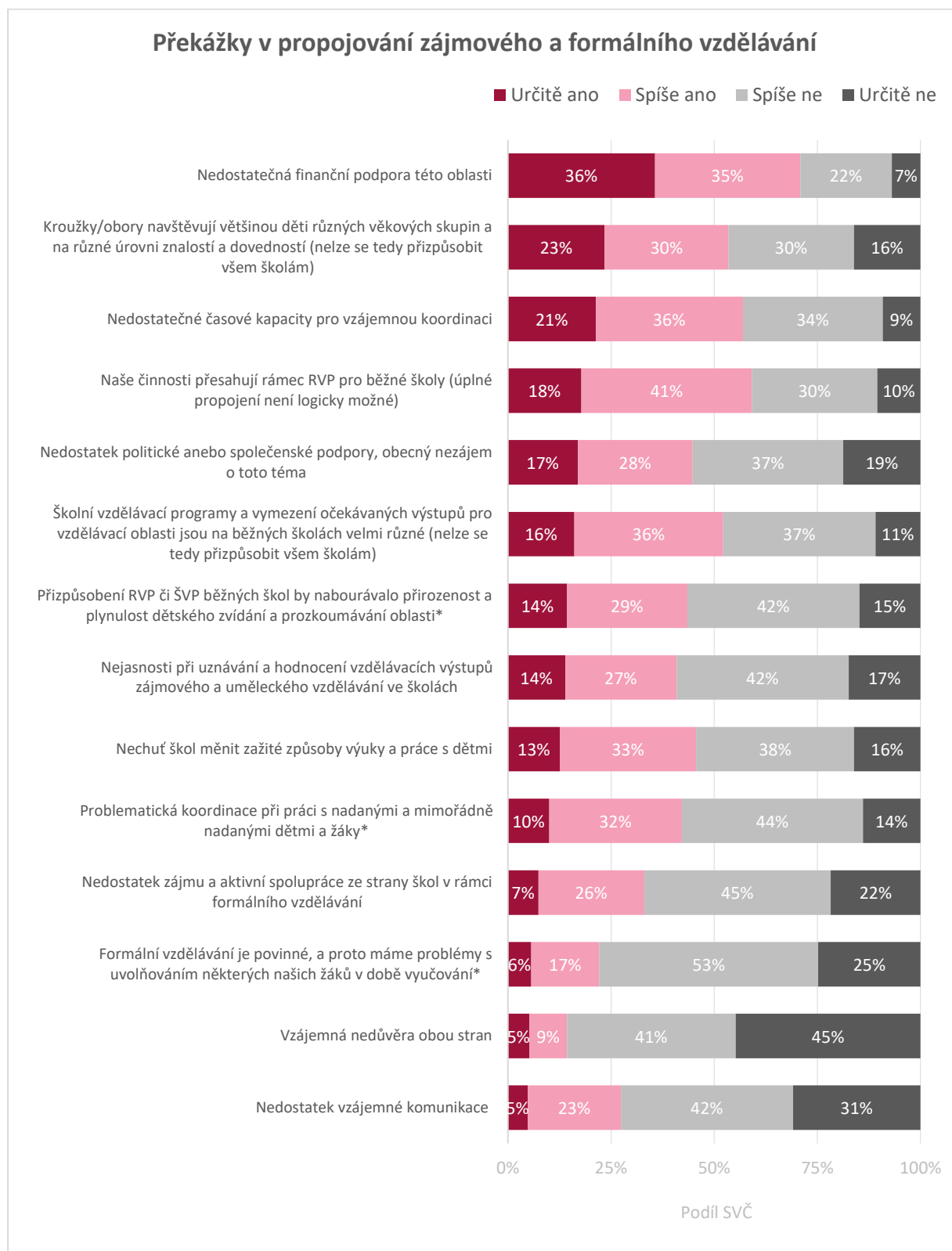
Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro reálné zlepšení situace v oblasti spolupráce mezi jednotlivými aktéry je nezbytné v první fázi identifikovat **bariéry**, které obě strany v dané oblasti vnímají. Střediska volného času vnímají jako klíčové aspekty bránící většímu rozvoji spolupráce se školami zejména **nedostatečnou finanční podporu** této oblasti a **nedostatečné časové kapacity**. Střediska volného času vnímají **bariéry rovněž na straně státu** (ve smyslu nedostatečné politické či společenské podpory) i **na straně škol**, ať už v oblasti koordinace, komunikace či neochoty měnit zažité způsoby výuky a práce s dětmi. Z hlediska **propojování či návaznosti rámcových i školních vzdělávacích programů** vidí střediska volného času **omezený prostor** pro spolupráci se školami, což do velké míry odráží vyšší variabilitu školních vzdělávacích programů spolupracujících škol či věkovou a kompetenční variabilitu dětí a žáků, kteří navštěvují příslušné kroužky (viz Obrázek 1.10).

Pro zlepšení spolupráce mezi středisky volného času a školami je podle středisek volného času nutné zejména **zvýšit finanční podporu** této oblasti, zohlednit tuto spolupráci ve financování škol, **navýšit personální kapacity** středisek, zaměřit se na **další vzdělávání** pracovníků středisek, posílit **metodickou podporu** všech aktérů či **vytváření platform pro otevřené sdílení zkušeností** (viz Obrázek 1.11). Pro úplnost uveďme, že je nezbytné **zaměřit pozornost na obě strany** případné spolupráce (tzn. na střediska volného času i školy samotné).

V případě metodické podpory a předávání informací je esenciální způsob předávání těchto informací, neboť nevhodně zvolený způsob neumožní příjemcům vytěžit maximum informačního potenciálu, případně příjemce nadměrně zatíží či zahlť. Z tohoto důvodu bylo zjišťováno, jakou formu předávání výstupů ve vazbě na zkoumanou problematiku (tj. oblast spolupráce s ostatními školami) preferují střediska volného času. Střediska volného času obecně preferují **předávání know-how a výstupů zejména ve formě tematických seminářů, online školení, webinářů a edukačních videí**. Méně preferovanými formami jsou zejména tradiční, statické výstupy – ať už v podobě výstupů v textové podobě, newsletterů či infografik (viz Obrázek 1.12).

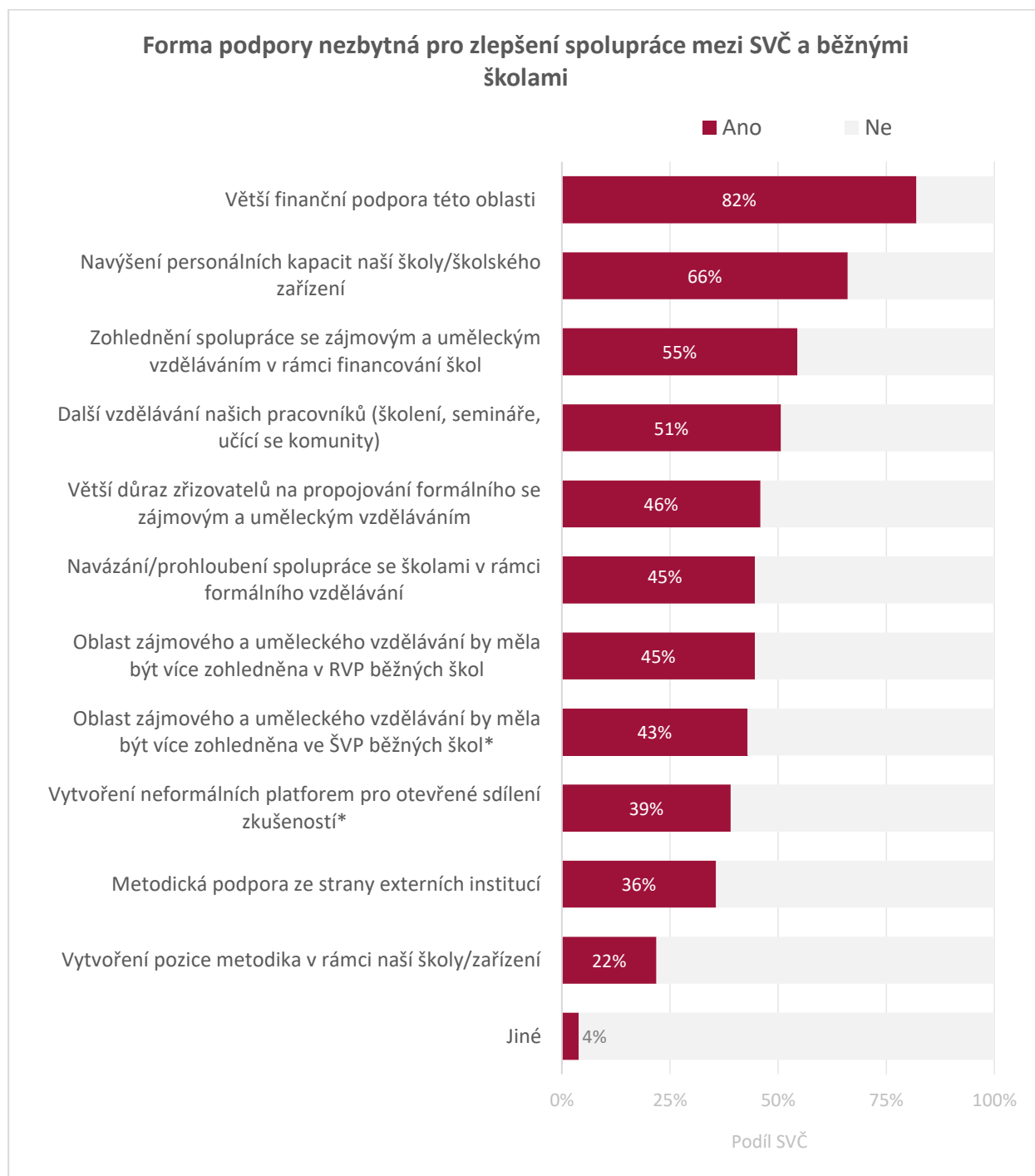
Obrázek 1.10: Překážky v propojování uměleckého a formálního vzdělávání z pohledu SVČ

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jsou pro Vás následující položky překážkou v propojování zájmového/uměleckého vzdělávání s formálním vzděláváním?“. * Kompletní znění odpovědí je uvedeno v Příloze 3. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

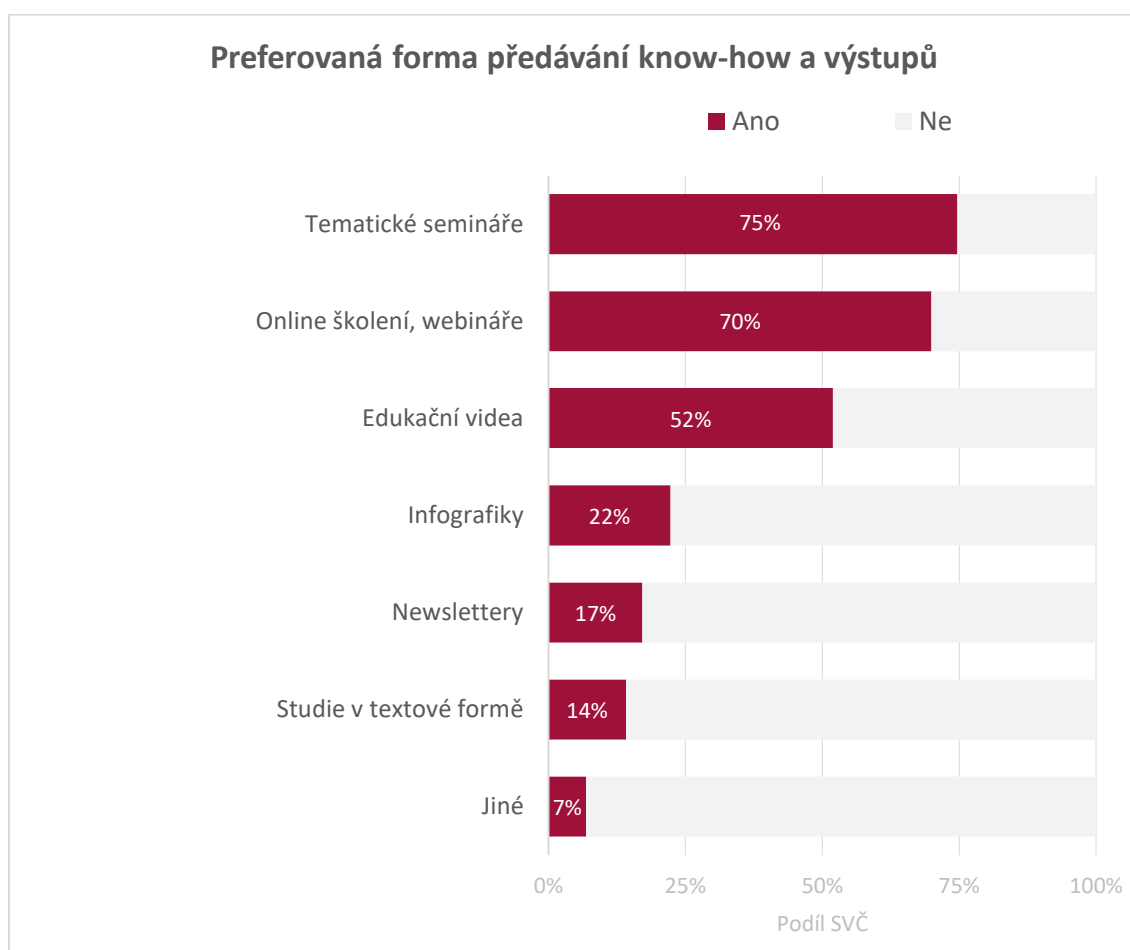
Obrázek 1.11: Forma podpory nezbytná pro zlepšení spolupráce mezi SVČ a školami

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jakou formy podpory byste nejvíce uvítali, aby došlo ke zlepšení spolupráce mezi Vaší institucí a školami (tzn. subjekty ve formálním vzdělávání)? Vyberte prosím všechny možnosti, které pro Vaši školu/zařízení platí.“. * Komplettní znění odpovědí je uvedeno v Příloze 3. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 1.12: Preferovaná forma předávání know-how a výstupů podle SVČ

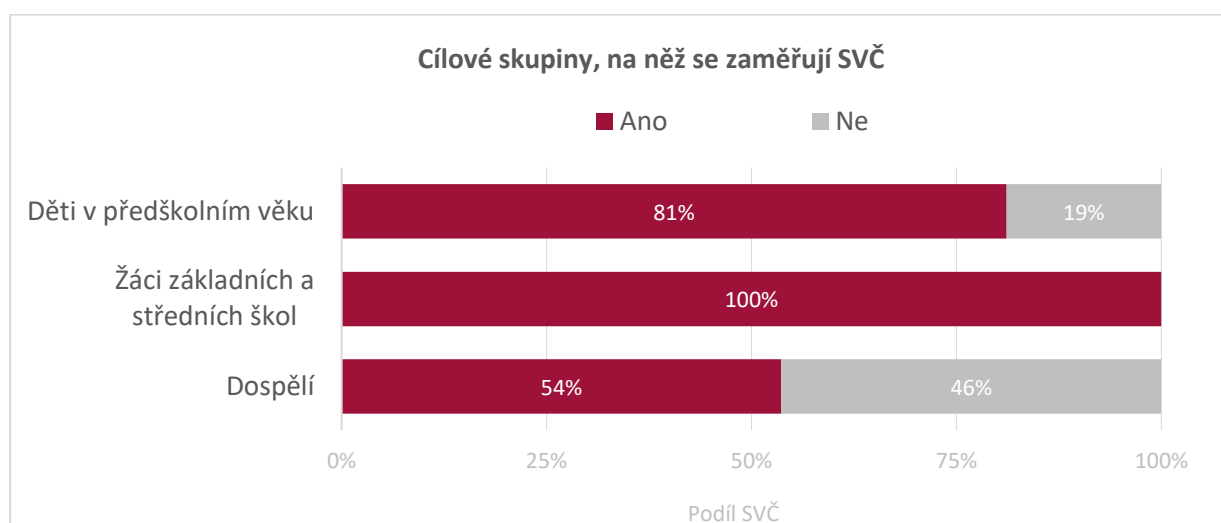
Pozn.: Odpovědi na otázku „Jakou formu předávání know-how a výstupů v oblasti propojování formálního a zájmového/uměleckého vzdělávání (např. od MŠMT) byste nejvíce preferovali? Vyberte všechny možnosti, které pro Vaše zařízení platí.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

1.3 Cílové skupiny a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Všechna střediska volného času zaměřují svou pozornost **primárně na cílovou skupinu v podobě žáků základních a středních škol**, 81 % se potom věnuje i **dětem v předškolním věku**. Více než polovina (54 %) středisek volného času vzdělává i **dospělou populaci** (viz Obrázek 1.13).

Obrázek 1.13: Cílové skupiny, na něž se zaměřují SVČ

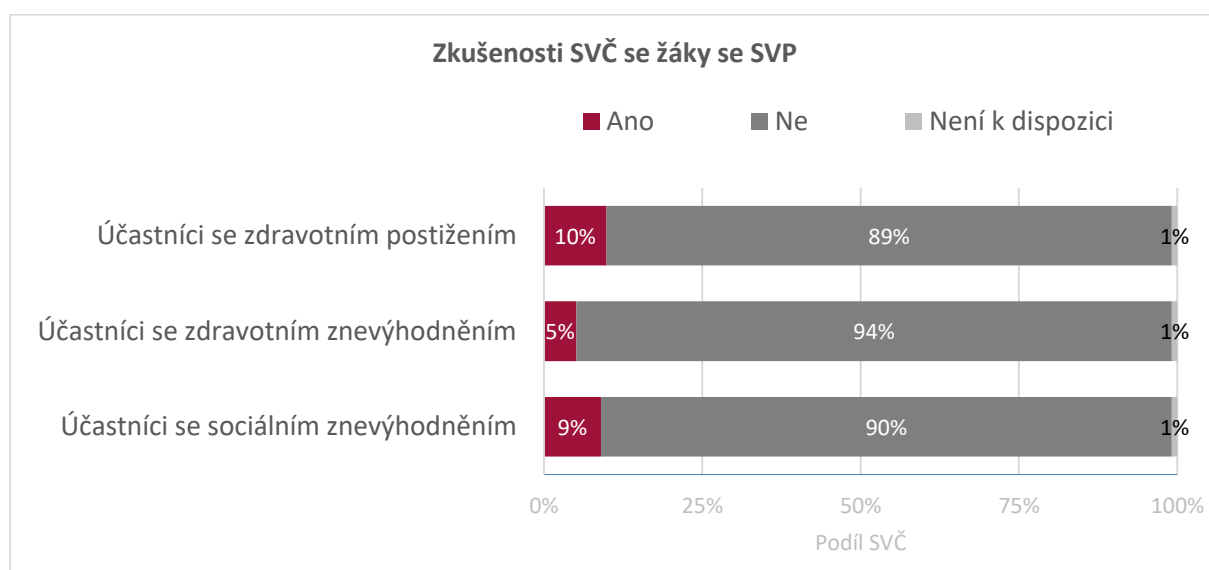
Pozn.: Odpovědi na otázku „Na jaké cílové skupiny se zaměřujete? Označte všechny relevantní možnosti.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Zkušenosti se vzděláváním žáků se zdravotním postižením vykazala v roce 2022 desetina středisek volného času, se žáky se zdravotním znevýhodněním 5 % a se žáky se sociálním znevýhodněním 9 % středisek (viz Obrázek 1.14).

Připravenost středisek volného času na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se velmi liší po materiální i technické stránce (viz Obrázek 1.15-Obrázek 1.27). Obecně lze říci, že **nejnižší úroveň připravenosti** identifikovala střediska volného času **z hlediska vzdělávání žáků se zrakovým, sluchovým či tělesným postižením** – materiální připravenost hodnotí v těchto případech jako neuspokojivou více než polovina středisek volného času. Ve skupině sociálně znevýhodněných žáků byla zjištěna **nižší míra připravenosti na vzdělávání žáků z cizojazyčného prostředí** – z hlediska materiálního vybavení hodnotí připravenost jako neuspokojivou 26 % středisek volného času, z hlediska technického potom 15 % středisek. Nižší spokojenost z hlediska připravenosti na vzdělávání byla patrná i u skupiny **nadaných a mimořádně nadaných žáků**, kde byla materiální nepřipravenost uváděna 22 % středisek volného času a technická nepřipravenost 15 % středisek.

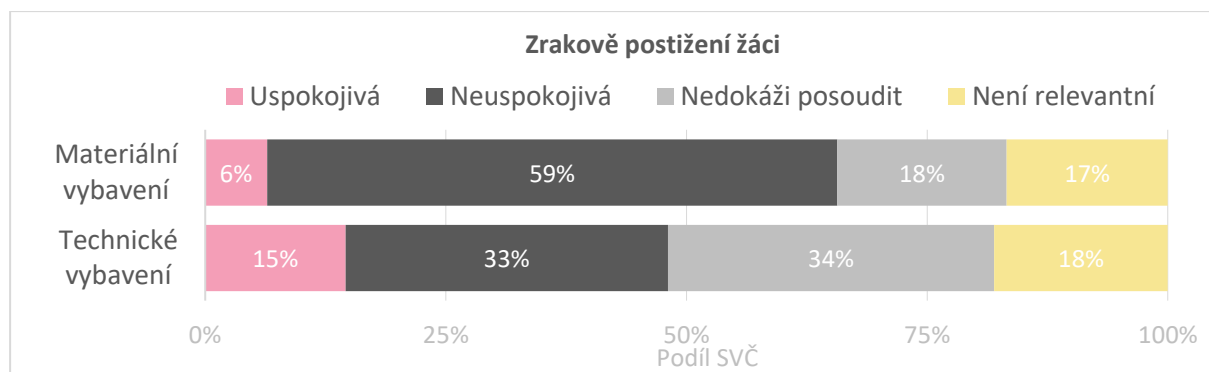
Obrázek 1.14: Zkušenosti SVČ se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pozn.: V grafu jsou znázorněny pro lepší srovnání výsledky ve skupině středisek volného času, které se zúčastnily dotazníkového šetření (N=233). Výsledky z hlediska struktury se u této skupiny neliší od celé populace středisek volného času. Kategorie „Ano“ zahrnuje subjekty, které vykázaly alespoň jednoho žáka s danou vzdělávací potřebou. Účastníci se sociálním znevýhodněním odpovídají kategorii „Ostatní“ v oddíle V Výkazu Z15-01 o činnosti střediska volného času.

Zdroj: MŠMT (Výkaz Z15-01 o činnosti střediska volného času, 2022), vlastní zpracování.

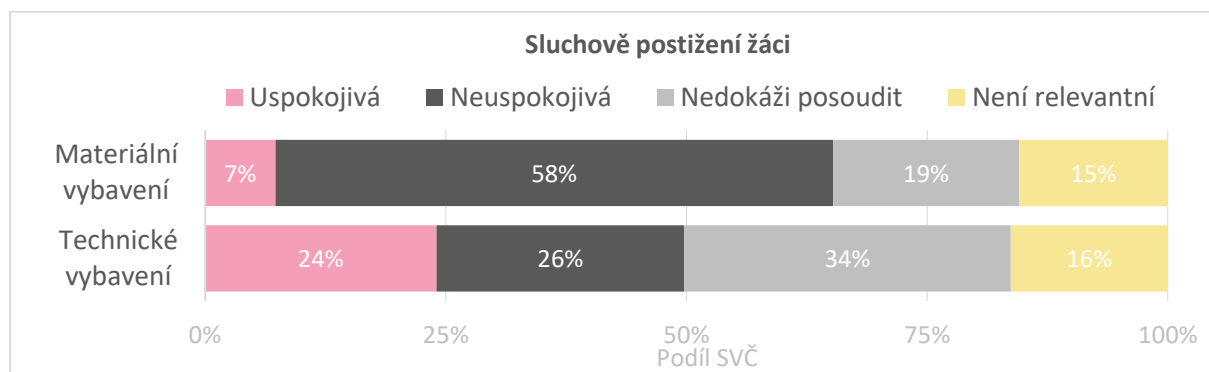
Obrázek 1.15: Připravenost SVČ na vzdělávání zrakově postižených žáků

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

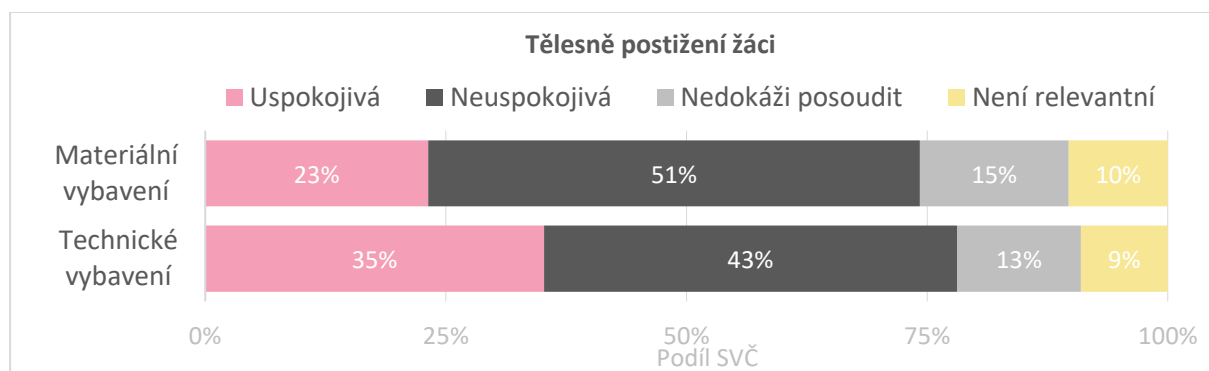
Obrázek 1.16: Přípravenost SVČ na vzdělávání sluchově postižených žáků

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

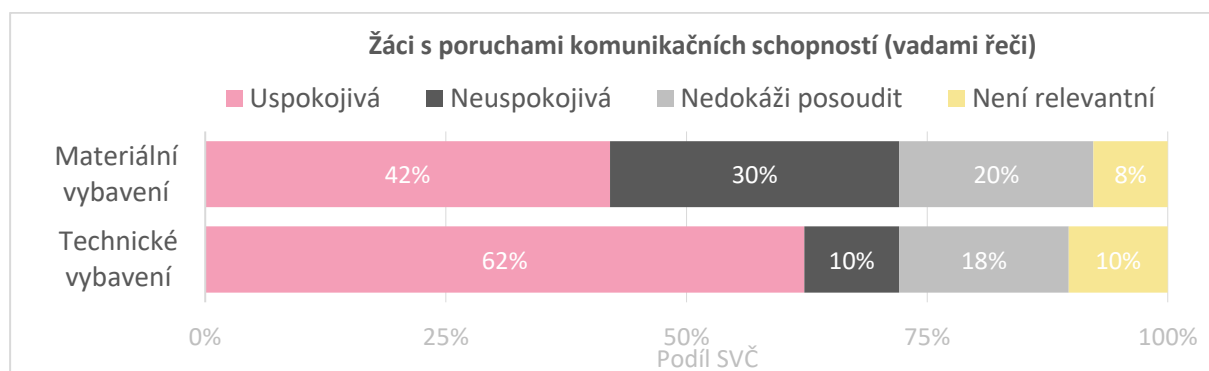
Obrázek 1.17: Přípravenost SVČ na vzdělávání tělesně postižených žáků

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

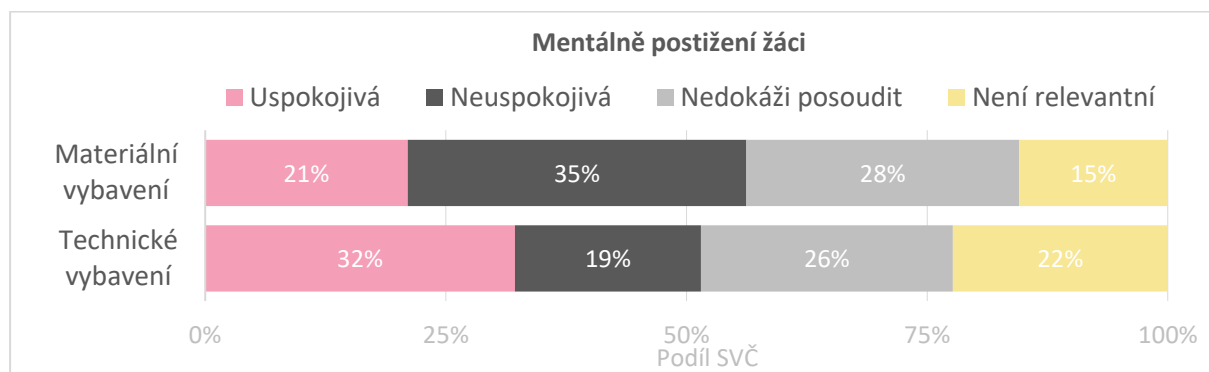
Obrázek 1.18: Přípravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchami komunikačních schopností (vadami řeči)

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

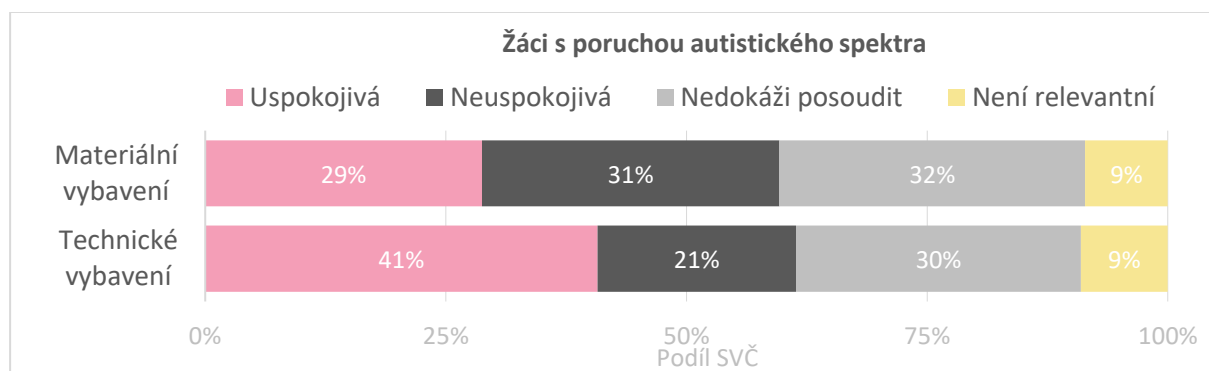
Obrázek 1.19: Připravenost SVČ na vzdělávání mentálně postižených žáků

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

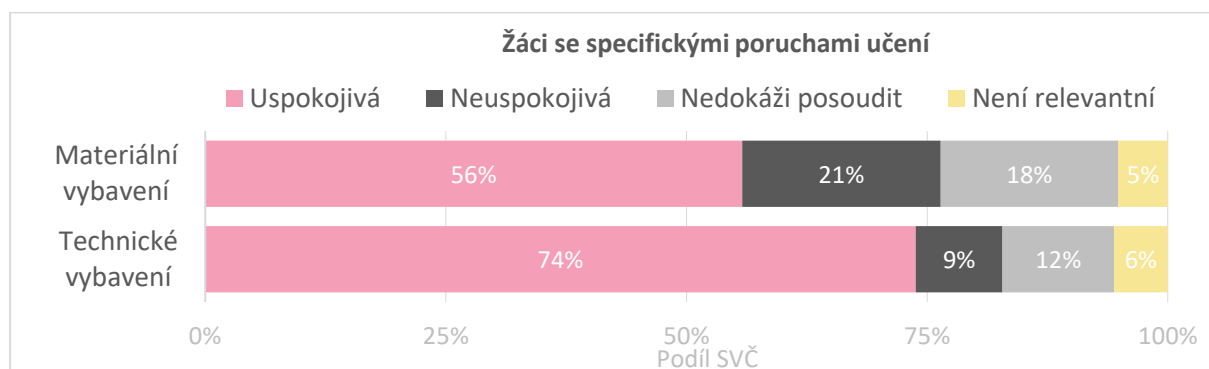
Obrázek 1.20: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

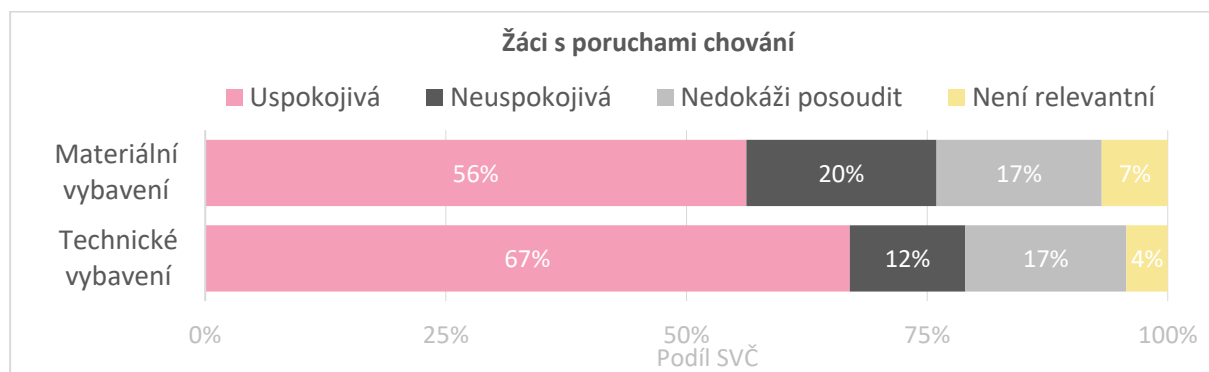
Obrázek 1.21: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

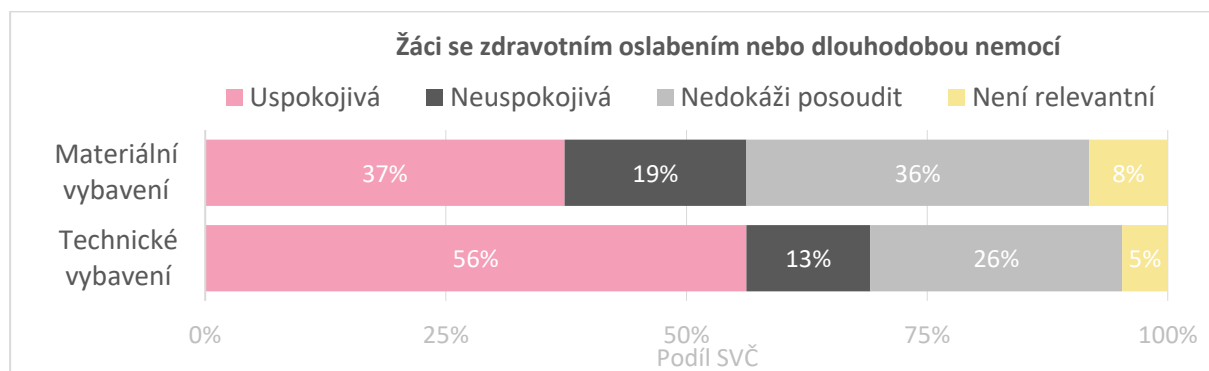
Obrázek 1.22: Přípravenost SVČ na vzdělávání žáků s poruchami chování

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

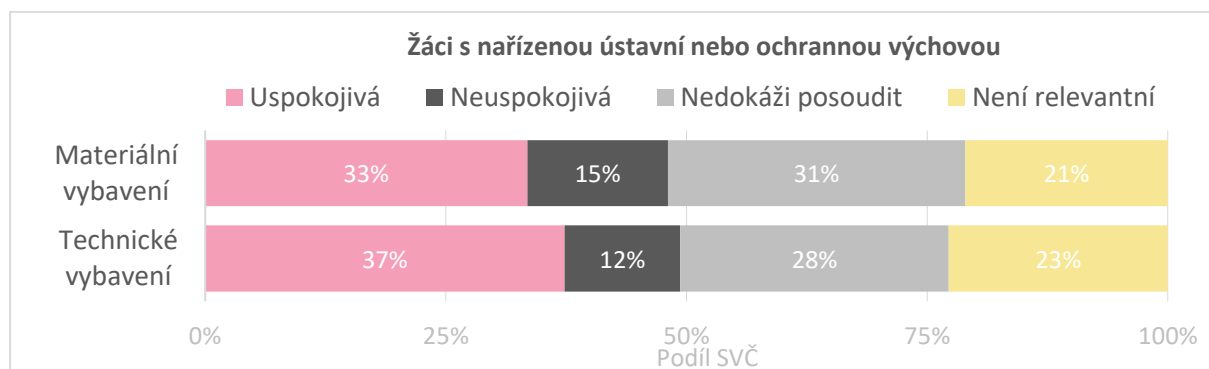
Obrázek 1.23: Přípravenost SVČ na vzdělávání žáků se zdravotním oslabením nebo dlouhodobou nemocí

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

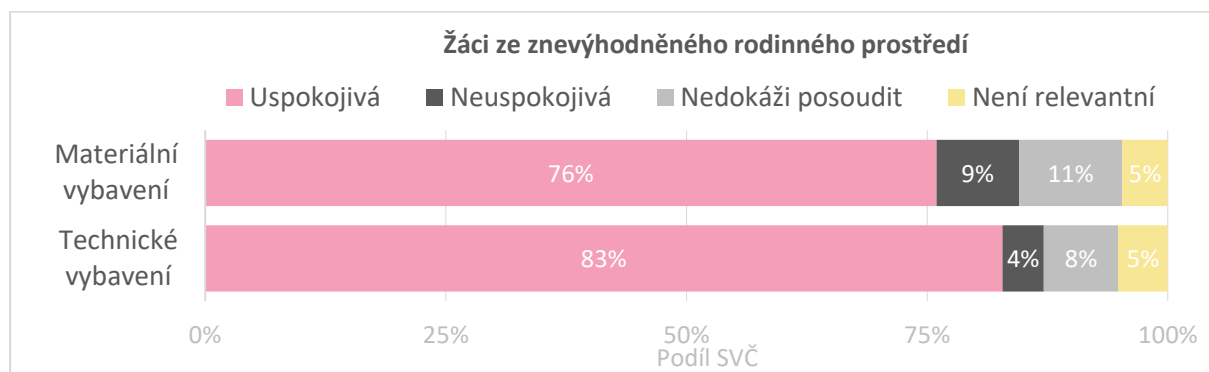
Obrázek 1.24: Přípravenost SVČ na vzdělávání žáků s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

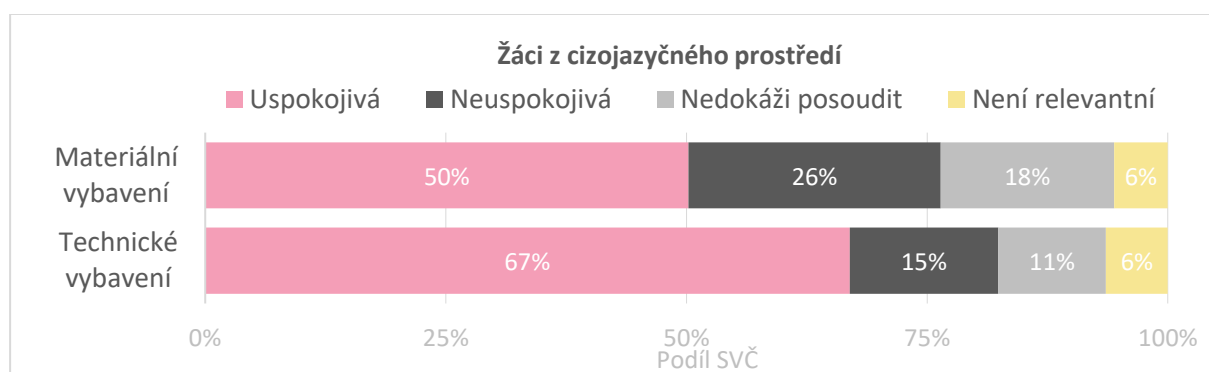
Obrázek 1.25: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků ze znevýhodněného rodinného prostředí

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

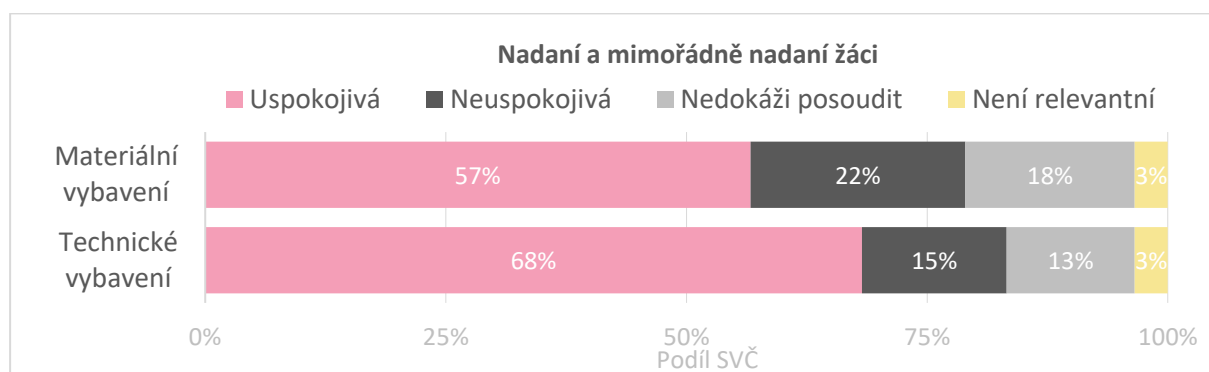
Obrázek 1.26: Připravenost SVČ na vzdělávání žáků z cizojazyčného prostředí

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 1.27: Připravenost SVČ na vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

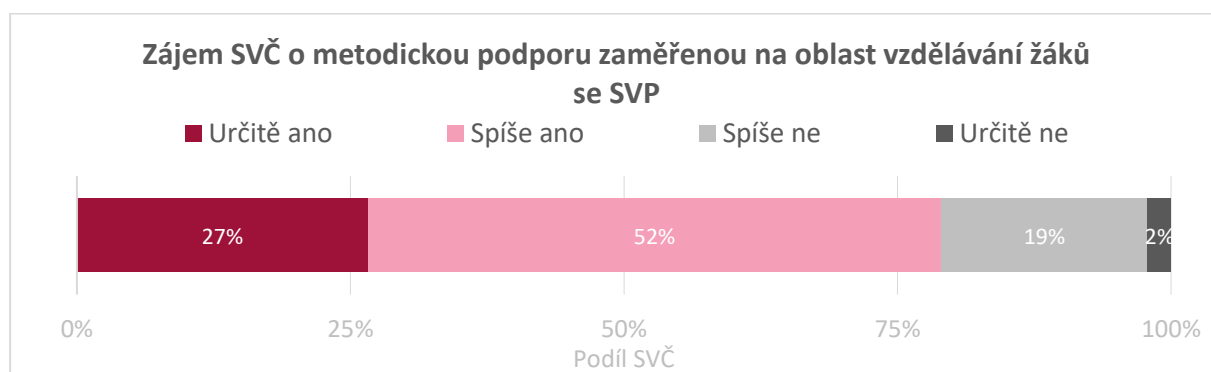

Pozn.: Odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotili materiálně-technickou připravenost Vaší školy/zařízení pro vzdělávání vybraných skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

V souvislosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami **většina středisek volného času (79 %)** projevila **zájem o metodickou podporu** zaměřenou na práci s těmito žáky (viz Obrázek 1.28).

Obrázek 1.28: Zájem SVČ o metodickou podporu zaměřenou na oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

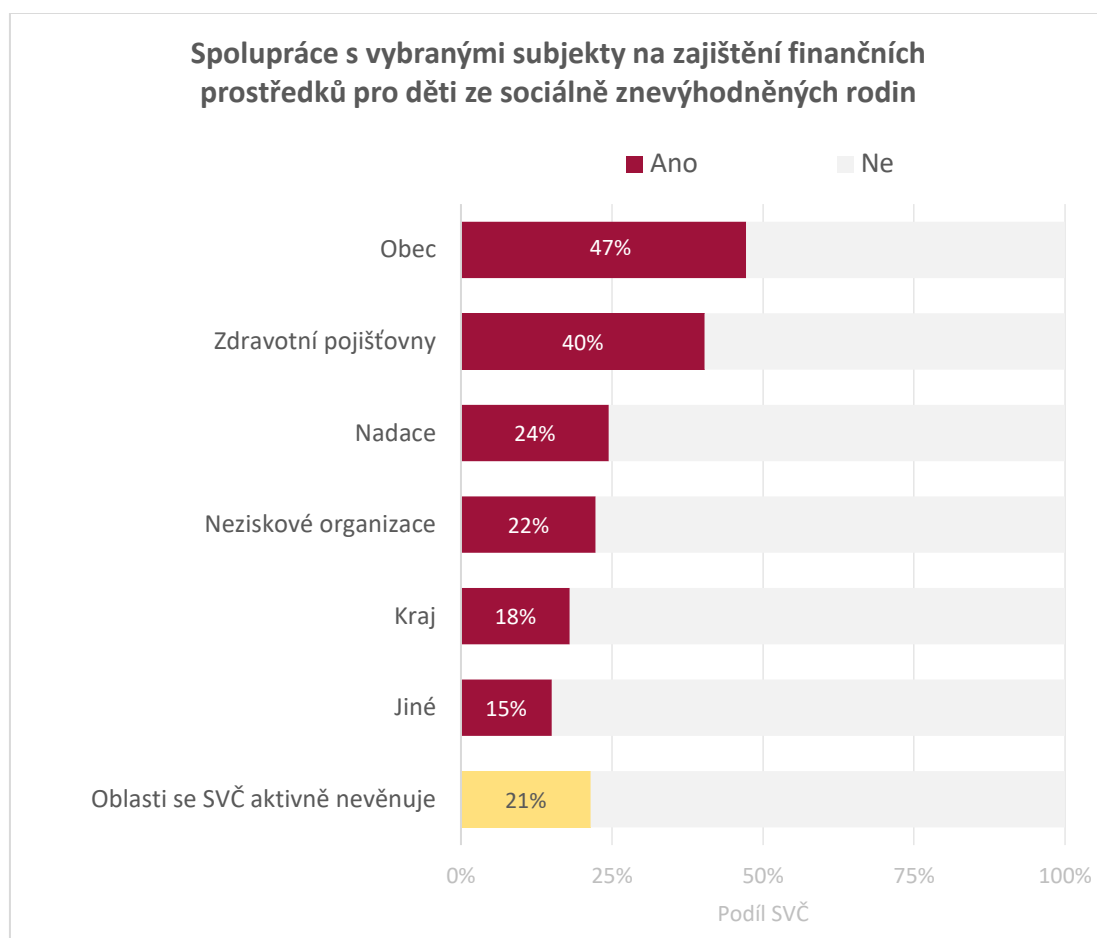

Pozn.: Odpovědi na otázku „Měla by Vaše škola/zařízení zájem o metodickou podporu zaměřenou na oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ve vazbě na vzdělávání žáků ze sociálně slabších rodin byl zjišťován i rozsah aktivity středisek volného času v oblasti **zajištění finančních prostředků** na úhradu kroužkovného právě pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Většina (**79 %**) **středisek volného času spolupracuje s alespoň jedním externím subjektem** s cílem zajistit finanční prostředky na úhradu ceny kroužků, kurzů či táborů. Střediska volného času spolupracují v této oblasti nejčastěji s obcemi (47 % středisek), zdravotními pojišťovnami (40 %) a nadacemi (24 %) či neziskovými organizacemi (22 %). S krajem (občasný zřizovatel) spolupracuje 18 % středisek volného času. V souvislosti s touto oblastí je nutné doplnit, že **21 % středisek volného času se této oblasti nevěnuje** (viz Obrázek 1.29).

Obrázek 1.29: Spolupráce SVČ s vybranými subjekty na zajištění finančních prostředků pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

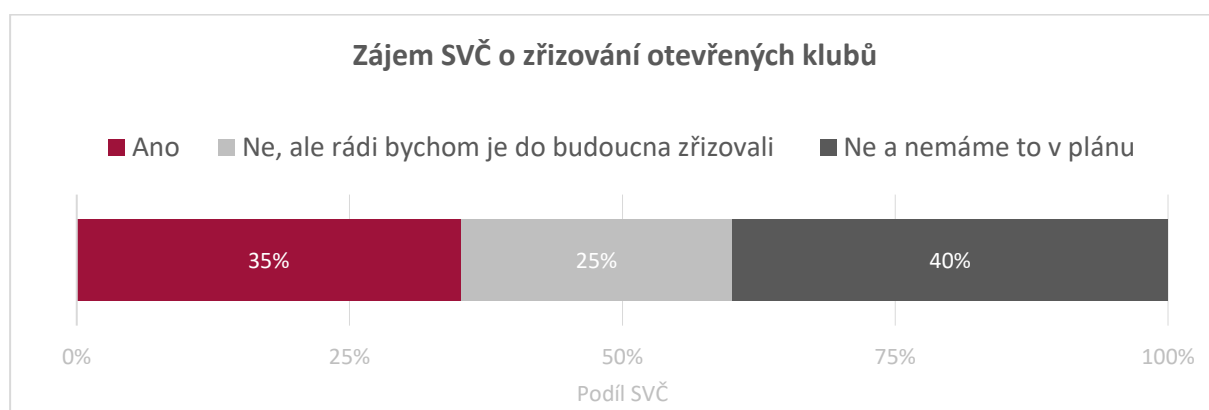

Pozn.: Odpovědi na otázku „Spolupracujete s některou institucí na zajištění finančních prostředků určených na úhradu ceny kroužků/kurzů/táborů pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin, které nemají prostředky na úhradu? Označte všechny relevantní možnosti.“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ve vzdělávání dětí a žáků ze znevýhodněného prostředí hrají klíčovou roli i otevřené kluby, tzn. zařízení, která naplňují pouze některé z principů nízkoprahovosti, zejména volný přístup do klubu a možnost využívat některých služeb. Výsledky šetření ukazují, že **35 % středisek volného času již otevřené kluby zřizuje a 25 % středisek by je v budoucnu rádo zřizovalo** (viz Obrázek 1.30).

Obrázek 1.30: Zájem SVČ o zřizování otevřených klubů

Pozn.: Odpovědi na otázku „Zřizujete jako SVČ také otevřené kluby? Otevřený klub je zařízení, které naplňuje pouze některé z principů nízkoprahovosti, zejména volný přístup do klubu a možnost využívat některých služeb. Jeho činnost se však soustředí především na organizaci volnočasových aktivit.“. N=233.

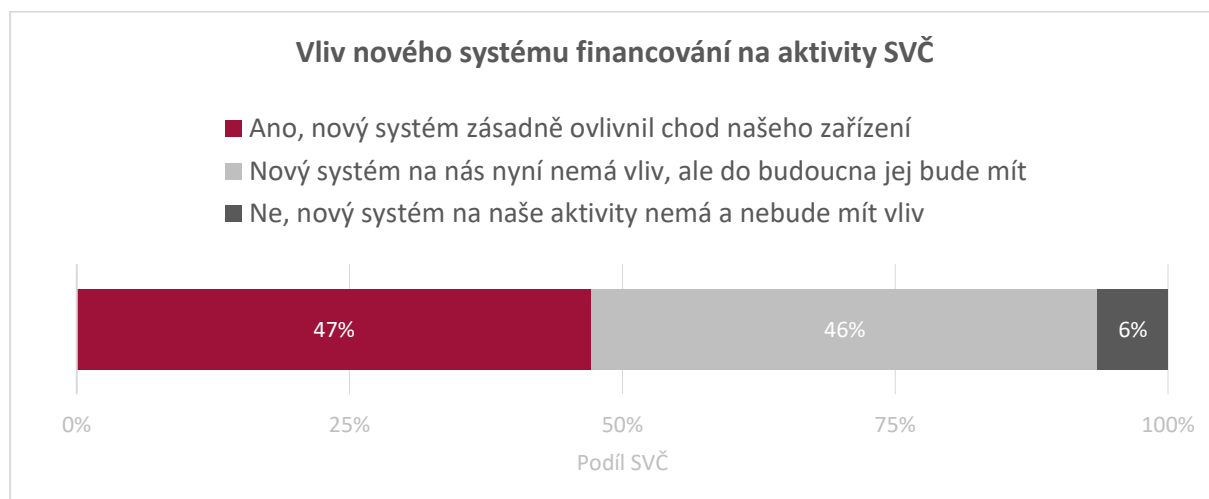
Zdroj: Vlastní zpracování.

1.4 Vliv nového systému financování na aktivity SVČ

Poslední část šetření zaměřeného na střediska volného času se věnovala hodnocení dopadů nového systému financování¹ na aktivity středisek volného času. Výsledky šetření ukazují, že **nový systém zásadně ovlivnil chod 47 % středisek volného času**. Dalších **46 % středisek** volného času **očekává dopady nového financování** na svůj chod **v budoucnu**. Pouze 6 % středisek volného času hodnotí nový systém financování jako neutrální, tzn. na tyto střediska nemá systém vliv a ani jej neočekávají v budoucnu (viz Obrázek 1.31).

¹ Více viz vyhláška č. 111/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 310/2018 Sb., o krajských normativních, ve znění vyhlášky č. 572/2020 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. 9. 2022. Důvodová zpráva a zpráva z hodnocení dopadů regulace s popisem účelu změn je k dispozici zde: <https://www.odok.cz/portal/veklep/material/KORNC8GHZKF7/KORNC8GK6BEQ>

Obrázek 1.31: Vliv nového systému financování na aktivity SVČ

Pozn.: Odpovědi na otázku „Omezuje Vás ve Vašich aktivitách nový systém financování SVČ?“. N=233.

Zdroj: Vlastní zpracování.

V souvislosti se změnou financování respondenti často upozorňovali na **rizika, která s sebou nový systém přináší**, a to zejména

- riziko **snížování evidenčního stavu** (propouštění pracovníků),
- riziko **snížení kvality** poskytovaných služeb či
- riziko **snížení rozsahu** vzdělávacích služeb, které jsou poskytovány zejména potřebným dětem (tzn. snížení objemu času, který tyto děti mohou trávit v podnětném prostředí).

Některá střediska volného času proto doporučují **dočasné pozastavení reformy** financování, **otevření diskuse** se všemi aktéry a po náležitém vyhodnocení dopadů případných změn v reformě (s upravenými parametry) pokračovat. **Aktuální situace je demotivující** jak z pohledu ředitelů, tak vybraných pedagogů, a je proto nutné zohlednit v dalším postupu i tento negativní (byť skrytý) efekt.

V souvislosti s výše uvedeným zároveň střediska volného času často vyjadřovala své **zklamání z nedostatečné komunikace** ze strany MŠMT a upozorňovala na skutečnost, že je **nemožné vyhodnotit dopady změn ex ante bez dostatečných informací**. I v tomto případě je proto nutné znovu upozornit na **nezbytnost otevřené komunikace** se všemi zúčastněnými aktéry.

1.5 Analýza výsledků podle krajů

Výsledky v dělení podle krajů jsou v interaktivní formě dostupné na webu datapaq.cz.

2 Další náměty a potřeby středisek volného času

V rámci dotazníkového šetření mohla střediska volného času v otevřených otázkách doplnit své odpovědi rozšiřujícím komentářem anebo uvést **další podněty a náměty** nad rámec témat pokrytých v dotazníku. Tuto možnost využilo **20 % středisek volného času**, která se zúčastnila dotazníkového šetření. Z otevřených odpovědí je patrné, že v prostředí středisek volného času **rezonuje několik dalších témat**, která souvisí zejména s reformami vzdělávací soustavy a postavením středisek volného času ve vzdělávací soustavě. Tato témata považují střediska volného času za důležitá, a proto by jim měli relevantní aktéři ve vzdělávací politice věnovat zvýšenou pozornost.

Témata, která střediska volného času považují v současné době za důležitá a věnovaly se jim v otevřených odpovědích v rámci dotazníkového šetření, uvádí následující tabulka.

Tabulka 2.1: Další náměty a potřeby středisek volného času uváděné v dotazníkovém šetření

PERSONÁLNÍ POLITIKA:
• Nedostatečné personální kapacity • Nedostatek odborných pracovníků na trhu práce
PODPORA PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI:
• Obecná metodická podpora v oblasti práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami • Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (v současné době zejména žáků z Ukrajiny) • Práce s nadanými žáky
VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ, METODICKÁ PODPORA A SDÍLENÍ DOBRÉ PRAXE:
• Větší podpora sdílení zkušeností a dobré praxe napříč vzdělávací soustavou
FINANCOVÁNÍ SVČ:
• Nezbytnost předvídatelnosti a stability financování • Negativní dopady nového systému financování • Nedostačující prostory, vybavení a zařízení středisek volného času
VZDĚLÁVACÍ POLITIKA:
• Potřeba systematické koncepce školství zohledňující roli zájmového vzdělávání • Dostatečný časový prostor pro realizaci změn a zajištění včasné metodické podpory ze strany MŠMT • Posílení komunikace MŠMT se středisky volného času

- **Spolupráce mezi formálním, uměleckým, zájmovým a neformálním vzděláváním** zohledňující specifika a role jednotlivých aktérů

OBLASTI PODPORY ze strany státu, MŠMT, NPI, ČŠI, krajů, obcí, MAS, středního článku a dalších subjektů:

- Zvýšení **společenské prestiže** zájmového vzdělávání a uznání jeho role (nejen) ve vzdělávací soustavě²
- Větší **zapojení středisek volného času do tvorby strategických dokumentů na národní i regionální úrovni**
- Dodržování termínů ze strany MŠMT (vč. včasného zasílání podkladů)
- Centralizace informačních kanálů (**všechny informace na jednom místě**)

² Např. umístění informací týkajících se zájmového vzdělávání na webových stránkách MŠMT mimo záložku „Vzdělávání“.

Příloha – Metodologie šetření ve skupině SVČ

Ve skupině středisek volného času³ byl připraven dotazník, který byl zaměřen na prioritní témata stanovená na základě mapování potřeb stakeholderů. S ohledem na maximální rozsah dotazníku (30 minut) bylo v tomto dotazníku po dohodě s MŠMT vypuštěno téma *T31 Snížení administrativní zátěže škol*, aby nedocházelo k přetížení respondentů. V rámci pilotní fáze dotazníkového šetření nebyly identifikovány zásadní připomínky ze strany respondentů, nicméně do dotazníků byly zapracovány dílčí připomínky týkající se zejména formulací vybraných otázek.

Plošné šetření ve skupině středisek volného času bylo **zahájeno 11. 11. 2022**. **Oslovení respondentů** bylo provedeno **ze strany MŠMT** (e-mailem). Přístup respondentů k individuálním odkazům na elektronický dotazník byl zajištěn prostřednictvím systému pro sběr dat v gesci MŠMT. Termín pro vyplnění dotazníku byl stanoven ze strany MŠMT na 16. 11. 2022.

Během plošného šetření byla průběžně sledována response. Na základě vyhodnocení výsledků z hlediska rozsahu získaných odpovědí byla 16. 11. 2022 rozeslána ze strany MŠMT urgence (opět formou e-mailu) s prodlouženým termínem pro odeslání odpovědi **do 22. 11. 2022**. Po tomto termínu byl ponechán ještě časový prostor pro vyplnění dotazníku ze strany respondentů, kteří se potýkali s různými technickými potížemi anebo byli v době hlavního sběru nepřítomni a projevíli zájem o účast na šetření.

Dne 4. 12. 2022 byla uzavřena možnost pro odeslání dotazníku ze strany respondentů a byla vygenerována hrubá data ze šetření ve skupině středisek volného času.

Po celou dobu šetření byla respondentům poskytována **telefonická i e-mailová podpora** ze strany výzkumného týmu. V rámci tohoto šetření nebyl identifikován žádný zásadní problém, který by narušil průběh šetření.

Míra response dosažená v rámci šetření středisek volného času činila **69 %** (viz následující tabulka).

³ Za účelem snížení zátěže respondentů byl připraven společný dotazník pro základní umělecké školy a střediska volného času.

Tabulka I: Míra response ve skupině SVČ podle krajů

Kraj		Počet SVČ		
		Celkem	z toho:	
			Účast v šetření	Míra response
CZ010	Hlavní město Praha	27	19	70 %
CZ020	Středočeský kraj	31	17	55 %
CZ031	Jihočeský kraj	12	5	42 %
CZ032	Plzeňský kraj	22	18	82 %
CZ041	Karlovarský kraj	16	10	63 %
CZ042	Ústecký kraj	36	28	78 %
CZ051	Liberecký kraj	17	14	82 %
CZ052	Královéhradecký kraj	29	18	62 %
CZ053	Pardubický kraj	18	11	61 %
CZ063	Kraj Vysočina	22	15	68 %
CZ064	Jihomoravský kraj	33	20	61 %
CZ071	Olomoucký kraj	16	11	69 %
CZ072	Zlínský kraj	26	25	96 %
CZ080	Moravskoslezský kraj	34	22	65 %
Celkem		339	233	69 %

Zdroj: Šetření ve skupině SVČ, vlastní zpracování.